

Független Magyarország

Egy szám
200
korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefonszám: 184.

Feloldó szerkesztő:
FODOR KAROLY
Helyettes szerkesztő:
JEGESS JÓZSEF

Előfizetési árak:
Egy hóra - - - 5000 K
Negyedévre - - - 15000 K

Egy szám
200
korona

Programmot.

Olvassuk is, halljuk is, tavassza ismét városrendezést terveznek. Tervezik a Dunapart rendezését, tervezik ezzel kapcsolatosan a város rendezést, a város rendezés tervének elkészítésének másfél millió koronát szavaztattak meg. Város rendezést terveznek, petroleum világításra készülnek berendezkedni, még nem tudják mi lesz a gázgyárral, mások azt mondják, hogy ez is meg lehet, hogy néhány hét múlva megsehitik, hogy már villany fény árban uszik a város, vannak akik ellenkezőleg azt állítják, hogy a mai viszonyok mellett lehetetlen a villanyt berendezni, a magas árak mellett. Másik anyból az hallatszik, hogy 50 millió koronával meg lehetett volna csinálni a villanyvilágítást, ha nem gáncsolták volna el. Vízvezetékéről még ma nem beszélnek, de holnap talán már kész tervvel jönnek és holnapután csatornáznak, a színház terve éppen ma készül el. A terv elkészült, de még senki sem tudja ki, hogyan, miből, mennyiért fogja felépíteni. A vásártér parcellázása egy esztendője küszöbön áll és talán ez is befejeződik a város rendezési tervében, de egyelőre nem látjuk, mikor kezdődik meg az igazi építési munka és nem tudjuk, mikor hozzák a járdákat annyira renibe, hogy azok járhatók legyenek, de viszont a higiénikus berendezés legelőször köveleményének, a nyilvános fürdőnek létesítéséről nem hallunk semmit, de bizonyosan ez is bele van véve a város rendezés tervébe. Fel-sorakoztattunk itt egy egész sor nagy város rendezési ügyet nagy összefüggésben. Beszélnek erről-arról. Hol ez a terv merül fel és merül el, hol amaz, de rendszerint, kialakult, körvonalazott programmot sehol sem látunk.

Ne ugráljunk egyik tervről a másikra, ne hozzanak fel minden pillanatban más és más terveket, hanem határozottan megállapított program alapján kezdjenek

hozzá a város fejlesztéséhez. Amíg program nem lesz, addig nem tesz határozott lépést az igazi város fejlesztés.

áll. A kezdeményezők az előző munkálatok befejezése után tárgyalást kezdenek Vázsonyi Vil móssal és Rassay Károlyival, hogy az együttműködés alapfeltételeit megvitassák.

Gyengült a német ellenállás a Ruhrvidéken.

Berlin. A Ruhrvidéken a passzív rezisztencia a múlt héten gyengült. Az elmúlt héten bizalmas tárgyalások kezdődtek, azonban hivatalosan nem kezdtek eddig tárgyalásokat és nem is kezdenek eddig, míg az ellenállás bármily formában tart. Stresemann és a francia nagykövet közötti találkozásnak nem szabad nagy jelentőséget tulajdonítani. A passzív rezisztencia gyengülése sem olyan nagy dolog, mint azt Franciaországban hiszik. A nacionalisták a birodalmi gyűlés egybehívását sürgetik, hogy szavatolhassák Stresemann kancellár politikáját.

Poincare a fiumei kérdés békés megoldását kívánja.

Berlin. A miniszterelnök a minisztertanácsban jelentést tett arról az eszmecsereiről, melyet Poincaréval folytatott. Poincare kijelentette, hogy óhajtása az, hogy a fiumei kérdés békés uton nyerjen megoldást.

Zürichi nyitás: Budapest 003.

Elnapolta magát a nagykövetség konferenciája.

Páris. Miután az olasz nagykövet nincs birtokában Kortu-sziget kiürítésére vonatkozó okmányoknak — a nagykövetség konferenciája elnapolta magát.

Uj okmánybélyegeket.

A pénzügyminiszter új 1000 és 5000 koronás okmánybélyegeket bocsátott ki.

A belgrádi látogatás

Belgrád. Franche de Esprey tábornok meglátogatta a hadügyminisztert és több szerb minisztert, akikkel behatárban tárgyalt. Este a kormány a francia tábornok tiszteletére ebédet adott, ma reggel felkereste a tábornok a francia ügyvivőt. Ma este a király ad ebédet a francia tábornok tiszteletére.

Grác. A Grazer Tagespost arról értesül, hogy a francia kormány Jugoszlávia részére megszavazott 300 millió frank költségen kifizetését sürgeti. Az összeg a jugoszláv hadsereg felszerelésének kiegészítésére és újraszervezésére szolgál.

Jugoszlávia ragaszkodik a rapallói szerződéshez.

Genf. Markovics, Jugoszlávia második népszövetségi kiküldöttje kijelentette, hogy a jugoszláv kormány a fiumei kérdésben nem fog a Népszövetséghez fordulni. Célolta azokat a biztetéseket, melyek a jugoszláv kormány ebbeli szándékáról szólnak. Markovics nyilatkozata szerint a svájci köztársasági elnök lesz a döntőbíró a fiumei kérdésben, ha Olaszország a népszövetségi egyezmény 12., 13. fejezetével ellenkező eszközökhöz nyulna.

dékáról szólnak. Markovics nyilatkozata szerint a svájci köztársasági elnök lesz a döntőbíró a fiumei kérdésben, ha Olaszország a népszövetségi egyezmény 12., 13. fejezetével ellenkező eszközökhöz nyulna.

A nemzetgyűlés elnapolása.

Budapest. A nemzetgyűlés hirtelen elnapolásáról a miniszterek megbeszéltek tegnap a sajtó képviselői részére minden felvilágosítást. A folyosón külföldi verziók voltak elterjedve. Egy verzió szerint már kedden el volt határozva az elnapolás és a helyettes miniszterelnök még 10 óra előtt megbeszélte a nemzetgyűlési elnökkel a részleteket. Más képviselők szerint az elnapolás az elnököt is meglepte, mert az annak a véleményének adott kifejezést, hogy a nemzetgyűlés még az elnapolás előtt letérgetta hatja az autó javaslatot. A fajvédők agresszív fellépése kész-

tette az árn a kormányt arra, hogy az elnapolás ne halassza el. A kormányzó írásbeli közléssel a miniszterelnök helyettes az elnöknek.

Uj baloldali blokk

Budapestről jelenti tudósítónk: Értékelés szerint a baloldali képviselők körében mozgalom indult meg egy új baloldali ellenzéki blokk megalakítása érdekében. A blokk demokratikus alapon alakul meg és amelyik az összes ellenzéki pártok és pártönkívüliek csoportja, valamint az agrár ellenzék is csatlakozik, eddig 36 tagból

Már most vegye meg téli cipőjét

Nagy választék! - Olcsó ár! **Stellner Zsigmondnál**

Baja, Vörösmarty ucca 1. szám.

Temes vármegye részéről Fereny Sándor alispán és Sici-
ner Ferenc volt országgyűlési
képviselő, Torontál-vármegye
részéről dr. Janko Agoston al-
ispán és dr. Gádó István karai
bíró, Bácsbodrog vármegye ré-
széről dr. Szabovlyevits Dusan
alispán és Vermez Béla volt or-
szággyűlési képviselő, földbir-
tokos, Baranya-vármegye részé-
ről dr. Fischer Ferenc főispán,
mint a Délvidéki Otthon pe-
csi főosztályának elnöke és Mura-
kös részéről Molnár D. assz. el-
társaság és dr. Csury Jenő
miniszteri tanácsos választá-
k be. Az egyesület iránya himon-
dosan hazafias és demokratikus.
Rendre és rangra való tekintet
mellett a Délvidék minden hazafias
polgárát szívesen látják
tagjai sorában.

A Délvidéki Otthon célja: a)
Délmagyarország összes lakos-
ságának az egységes magyar
államunkba részére való meg-
nyerése és megtartása. b) A
speciális délvidéki kérészek
megoldása és a speciális
délvidéki érdekek meg-
védése. Főszép a kultúra és a
közgazdasági élet helyi vonat-
kozásában akarjuk a Délvidék
terekvéseit szolgálani. d) A meg-
esztent Délvidékről menekült
konfiteriáknak elhelyezésük-
ben, lakásnévelésükben és min-
den egyes-bajos dolgaikban való
támogatása. e) A meg nem sza-
golt délvidéki konfiteriáknak
egyes-bajos dolgaikban utba-
igazítása, támogatása és min-
den jogos panaszainak orvos-
lása. Így tehát bármelyik dél-
vidéki földünk akár a közpon-
tunkhoz, akár valamelyik fő-
osályhoz fordul, ha tagja egye-
sületünknek, feltétlenül erkö-
si támogatásra és segítségre talál.
e) Az összes délvidéki érdemes
egyetemi hallgatók támogatása
erkölcseileg és anyagiilag. f) A
megszállott délvidéki földieink-
kel a kulturális érintkezés fenntar-
tása.

A Délvidéki Otthon eddigi
működésével már is elérte azt,
hogy részben megtörtént a
délvidéki mentalitás, az egy-
séges délvidéki lelket, amely-
nyiben tömörítette a Budape-

ten lévő összes délvidékieket,
amelyek főosztályokat alakított
Pécsen és Szegeden és nem-
sokára megalakítja a bajai és
makói főosztályokat is. A dél-
vidéki érdeket általában kép-
viselői a minisztériumokban és
minden más hatóság előtt, sőt
magában a Nemzeti Szövetségben a
Nemzeti Szövetség és felvétel
tagjai sorába és így a délvidéki
erőket a világ fórumán is
előadhatjuk és azoknak orvos-
lását kérhetjük.

Eddigi működésükben to-
vább elérték azt, hogy a dél-
vidéki menekültek érdekeit
megvédték. Így igen sok me-
nekült betelepítési engedélyt
megszerzésében, elhelyezésük-
ben és lakás-névelésükben támo-
gattuk. De nagy számmal tur-
dultak egyesületünkbe a meg-
nem szállott, vagy ittel szabadtól
Délvidékről való konfiteriáink
is, különféle panaszokkal és
erőnknek jogos kívánatait min-
denkor teljesíteni igyekeztek.

Fő törekvésünk azonban a
délvidéki egyetemi hallgatók
támogatása volt. Minden déli
vármegyéből; így Krassószé-
nyéből, Temeséből, Torontálból,
igen nagy számmal pedig Bács-
bodrogból és Baranyából vannak
egyetemi hallgatók egyesület-
ünkben. Az egyesületünkben
lévő egyetemi hallgatókat rend-
ben és fegyelmében szoktattuk.
Példás fegyelmet tanultunk,
amely ellenére, hogy igen nagy
nyomorral küszködnek.

A politikától teljesen távol
tartják magukat. Nappal a meg-
éhesedést után néznek, gyárak-
ban, cipő, szitalos és egyéb
ipari üzemekben dolgoznak,
kereskedésekben kiszolgálják,
sőt sztrájk esetén pincérkednek
és a közintézményi üzemek na-
vartalan működését is biztosít-
ják, éjjel pedig szigorúakra
készenlők, mindamelllett alig
tudják megéhesedést biztosítani.
Egyesületünk ugyan immár har-
madik éve segélyküszömet, de
a nagyarányú nyomor csak
részben tudta megszüntetni.

Jelenleg egy internátus létesít-
ésével óhajtja egyesületünk a
kérdést végleg megoldani és az
éhes szükségességét pótlást gyűjtés

után kívánjuk elteremtetni.
Mint hogy pedig az egyesületünk-
ben lévő nyomorgó egyetemi
hallgatók délvidéki földieink
szívesi kérészek ki, elsősorban
a tehetséges délvidéki földieink-
hez fordulunk adományér-
és nem késéges előttünk, hogy
minden egyes délvidéki földi-
nk át fogja érteni és meg fogja
érteni a földi-
nk hasznát és humá-
nus intencióit és belátván azt,
hogy ezek a délvidéki patriák
érdekeit szolgálják és délvidéki
fiúkat mentjük meg, ki-ki
erejében mérten a földi-
nk támogatni fogja.

Röviden a fenti ké-
sületünk céljának és eddigi

működésének vázlatos képét,
vél még csak azt kívánjuk
minden délvidéki földi-
nk tudom-
ására adni, hogy bárki fordul
egyesületünkhez komoly, hű-
érdekléssel, vagy gondolat-
sának megvalósításában feltétle-
nül számíthat a mi erkölcse-
ségi támogatásunkra.

A Délvidéki Otthon elnöke.

Az otthon tagjai 1200 korona
tagsági díjat fizetnek évenként,
az alapító tagok pedig 10,000
koronát. Reméjük, hogy a tár-
sadalom a nemes intézmény elöl-
nem zárja el szívét — és or-
súlyát sem.

Családi tragédia Jánoshalmán. Feleségét öngyilkosságba kergette, aztán a kutba ugrott.

Agócs Benedek (Bódi) telje-
sen ittas állapotban tért haza
tanyai lakására, ahol öngyilkos-
lakosított feleségével, majd rövid
szünet után kivarr a szusz-
sanyt a hásból. A szusz-
sanyt az egész éjjel a földes-
ken boyogva volt kénytelen
elbírtani. Reggel fel arra visza-
ment Agócsné a lakásba, meg-
nézni az urát. Mihelyt belépett
a szobába, a darva férj rácom-
tot és éktelen esidalmazás könt
átlegelni kezdte. A szusz-
sany annyira szivére vonta
az ura durvaságát, hogy elke-
szedésében beemelt a kamrába
és ott a macsergerendára fel-
akasztotta magát.

A délelőtti folyamán Agócs
néstevére, Agócs Rozália érde-
lődt, hogy hol az szusz-
sany, mire a férj azt felelte, hogy

szusz-
sanyt krumplit szedni. Agócs
Rozália, Agócs Benedekné 3
éves kislányával mindjárt ke-
resésére indult. Közbe Agócs
meglátta felesége felakasztott
hottentét a kamrában. Rögtön
olvágta a szusz-
sanyt és a szusz-
sanyt próbálta az szusz-
sanyt, de már
késő volt. Ezután Agócs, a
vissza tért nő testvéreinek adott
megörökös véget két járulat és
megbízta, hogy menjen János-
halmára és tegyen jelentést az
szusz-
sanyról.

Röviddel Agócs Rozália el-
távoztása után, Agócs Benedek
a tanyai udvaron lévő kutba
ugrott. A kutban azonban oly
kiesi volt a víz, hogy az szusz-
sanyt halált. Kimászott a
kutból és felakasztotta magát
egy eperfára. Mire észrevették,
halott volt.

A NÁPESEMENYEI

— Közlemény. A hivat-
solt lap folyó évi számában je-
lent meg a kormány a ha-
szonbérletekről szóló 6140/023
M. E. sz. rendelete, amelyben
mint főkérdés a haszonbér bírói
megállapítás nyert újabb sa-
bályozást. A rendelet az eddigi
rendeletektől főleg abban tér
el, hogy az 1922. évi január
1. óta szerződés egész hátra-
lévő időjére terményben megál-
lapított haszonbér módosítá-
sát csak az 50 holdnál kisebb
bérletekre lehet kérni, továbbá,
hogy a haszonbérnek csakis ter-
ményben és csak a szerződés

egész hátralévő időjére kiterjedő
hatályú való megállapítás
tessz lehetővé, valamint hogy a
termény haszonbér pénsszerű
egyenértékének felső hatá-
rát a teljesítés napján
igazodó forgalmi ár alapul vé-
telének elvi álláspontjára he-
lyezkedik a rendelet szerint a
haszonbér bírói megállapítás
iránti kérelmek a gazdasági év
lejárá előtt három hónappal
terjesztendők elő. Az 1922/23.
évi gazdasági évre előterjesztett
kérelem pedig — miután most
már ezen kérelem alapján a bí-
róság a haszonbér a szerződés
még egész hátralévő időjére
fogja megállapítani — a ren-
delet megjelentésétől számított

Szeptember hó 13-án, csütörtök este 6, fél 9-kor.
Minden idők leghatalmasabb államkötője
CHAROLAIS GRÓFJA
Richard Beer Hoffmann renaissance drámája 7 l.
Főszerepben: **EVA MAY.**

URÁNIA
M
O
Z
G
Ó
BAJA

Mai zür...
Berlin 5...
ilano 2450...
est 03. B...
D. Bács 0...
— Szófia...
adon 2544...
345.

Elsőre...
WÖRÖ...
legolc...
Boros...
sznál.

Vasés...
sodrony...
mekkoc...
Klein...
Budape...
Erzse...
Éjjeli...
zept. 10...
reggel...
nap...
Dr. GE...
ANOS

TANUL...
fely...
Corvin...
ában.

Építőmesterek és építetők figyelmébe!
 Szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga
 fagyálló, tűzálló, vízáthatlan állandó raktár és egyed-
 első Bajai Melomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár
 Baja, Kölcsey-utca 2 szám alatt. (Budapesti-út sarok)

30 napra belül módosítható s ugyanezen idő alatt adhatunk be kérelmet azok is, akik az 1922/23 évre vonatkozólag kérelmet még nem adtak be. A rendezést lehetővé teszi, hogy azok a háztulajdonosi alkalmasságok és katonák, akik a tényleges szolgáltatásból kiválnak a hárhoz adott hivatások esetében maguk kívánják a délközei, nyugati és azok, akik eddig mezőgazdasággal nem foglalkoztak a a rendkívüli viszonyok között bizonyos katonák háztulajdonosok közötti háztulajdonosi adó adósságát az igazságtalanságok fenntartása az anyagi romlást idézné elő, az ily hivatkozást felmondhatják.

A magyarországi munkások és rokkantak együttesének pénztárcája a mai naptól fogva Cs. és Lipót, aki a városi főkapubejárt 38 szomszédos utcában kedden délután 3-5 óra között befizetések eszközölhetők.

Székrekedés. Bamberger orvosnő, a szívbetegségek tanácsadója megalkotója, megállapította, hogy a **FERENC JÓZSEF** kórosán nagyon megbítható kezelő.

Köszönetnyilvánítás.
 Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik Istenben boldogult feleségem, illetve szeretett, jó édes anyáink elhunytá alkalmából részvételüknek adtak kifejezést.
 Baja, 1923. szeptember hó 13-án.
 Schön Abrahám és családja.

14 évet betöltött **fiukat** fonódnakban (Erzsébet királyné ucca) felvesszünk. Ugyancsak alkalmazást kap egy **kocsis** Bajai Posztó és Takarógyár R. T.

Hirdetmény.

A bajai Vármegyeház építésénél fennmaradt és eladott felkötött régi anyagok eladók:
 1. 33 db 230 cm magas és 50/50 cm széles homokkő oszlop (48 db oszlop alkalmasságát vizsgálva, sűrű lávaszállás)
 2. 1 db és ablak tokok.
 3. 680 kg lapos falakörv.
 4. 240 kg fa iszappes (hossza 100 cm)
 5. 80 kg ablakívó vas
 6. 300 kg óska vas és óska pl.
 7. Serek vasak.
 8. 3 db ócska és ócska vas kerék.
 Érdeklődők forduljanak a városi ügyosztály iratában Kugler Béla ny. k. ügyosztályához.
 Baja, 1923. évi szeptember hó 11-én.
 M. kir. Államépítészeti Hivatal Baján.

Műbutor

és perzsaszőnyegek vetele és eladása
L A X
 butorház, Budapest, Vörösmarty ucca 1 (Almásy ter sarok)
Vidékre csomagolás

Ügyes gépirónőt és tisztviselőt

keres mielőbbi be-
 lépésre helybeli
 pénzügyosztály.
 Ajánlatok a M. Áll. Hitelek bajai fiókjánál adandók be

**Olcsóbb a téglánál Salak és beton-
 :-: táblák :-:**

Válaszfalak kerítések, raktárak és istállók építéséhez
 :-: alkalmas. :-:
Grünhut Miksa
 Spitzer főle téglák és cement áruháza. Telefon 160.

Alulírott gyászoló család fájdalmas megilletődéssel jelenti, hogy a forrón szeretett anyja, nagyanyja, anyós, testvér, sógornő és rokon

ÖZV. FISCHER MÓRNÉ

szül. KOHN GIZELLA
 munkás életének 61-ik évében, hosszú és gyöttrő szenvedés után a hó 12-én este csendesen elhunyt.
 Drága halottunkat a hó 14-én, pénteken délután 3 órakor kísérik a Szent Antal-ucca 52. számú gyászház-ból a bajai izraelita sírkertben levő örök nyugvó helyére.
ALDÁS ÉS BÉKE FELEDHETETLEN HAMVAIRA!
 Baja, 1923. évi szeptember hó 12-én.
 Malvin, Sándor, Ármin, Ignác, Simon, Rózi, Teréz
 gyermekei.
 Singer Ignácz, Lichner Regina, Schuller Anny, Róna Gizé, Morgenstern Teréz
 veje és menyéi.
 Singer Boris, Laci, Böske, Olga és Ilonka
 Fischer Klári, Dora, Rózi, Gyuri és Anica
 unokái.
 Kohn Jakab és neje Kohn Teréz
 testvér és sógornő.
 Fischer József és neje, Fischer Márk és neje, özv. Mésznerné Fischer Rosa, özv. Schreckné Fischer Sarolta
 sógor és sógornő.
 valamint a nagyszámú rokonság.

A Magyar Hirdető Iroda pécsi fiókja

elfogad előfizetéseket az összes belföldi napilapokra, heti és havi folyóiratokra felvessz és továbbít hirdetéseket minden lap részére a legjutányosabb tarifa szerint
Egyedüli jogosított távirati úrlapokra feladott hirdetések közléseire és felvételére
 Hirdet oszlopokon táblákon és falakon
 Iroda: Pecs, Széchenyi tér 17 I emelet

Telefonszám : 121. Telefonszám : 121.

Saját termelésű fával égetett darabos **MÉSZ** Portland CEMENT
 retorta **BÜKKEASZÉN** és kátrány fedellemez
 állandóan kapható:
Spitzer Illés
BAJA,
 Budapesti-út 9. Vásártér.
 Minden mennyiséget házhoz szállítok.